
Největší nálezy z Egypta ukryli v obřím kalendáři

PRAHA Kdo si chce na stěnu zavěsit nový kalendář českých egyptologů, ten by měl nejdříve zkontrolovat, zda mu ve zdi dobře drží skoba. Kalendář i s obalem totiž váží 2,3 kilogramu, na výšku má zhruba tři čtvrtě metru, a co se týče šířky, měří 62 centimetrů.

„Když chcete deset takových kalendářů dopravit letadlem do Egypta, tak máte hned v kufru 23 kilo. To je limit pro jedno zavazadlo,“ směje se fotograf Českého egyptologického ústavu FF UK a jeden z autorů kalendáře Martin Frouz. Ten v útrobách starodávných hrobek každoročně nafotí tisíce fotek. „Vloni na podzim, když jsme fotili královnu Chentkaus III., manželku faraona Raneferefa, jsem za pět týdnů udělal 15 tisíc záběrů,“ dává jeden z příkladů.

Naprostá většina snímků, která u vykopávek vznikne, slouží jako dokumentace pro odborníky. Samotné nálezy totiž zůstávají v Egyptě a není snadné se k nim jen tak dostat. Protože se navíc mohou v průběhu prací některé památky i poškodit, nastupuje fotograf. Restaurátoři díky tomu mohou s poškozeným nálezem pomocí snímku lépe pracovat.

Do samotného kalendáře se z celkového počtu fotografií dostane jen malý zlomek. „Letošní kalendář se vztahuje k významnému objevu hrobky princezny z podzimu roku 2012,“ popisuje Martin Frouz s tím, že v kalendáři je vyfocena například socha písaře, hodnostáře Nefera či pohled do nitra skalní hrobky princezny Šeretnebej.

Naopak hrobka královny Chentkaus III. na žádném ze snímků není. Přestože ji totiž archeologové objevili na podzim loňského roku, egyptské ministerstvo pro památky o nálezu informovalo až tento týden. „Do té doby náš ústav nesmí pustit žádnou informaci, to je podmínka,“ dodává Frouz.

Fotograf tráví na vykopávkách s týmem českých egyptologů každý rok několik týdnů. „Tým tvoří asi čtyřicet lidí, kteří se na nalezišti točí. Celý rok tam ale nepracujeme. Expedice je vždy jarní a podzimní, kdy jsou na místě snesitelné teploty,“ vysvětluje. Když dokumentarista památek v Egyptě nakládá do auta své fotografické vybavení, většinou se k němu do auta už nic jiného ani nevejde.

Kalendář se shání těžko Kalendář, který vychází od roku 2009, se za poslední léta stal doslova sběratelským kouskem. Za loňské vydání získali egyptologové hned dvě ocenění v soutěži Kalendář roku 2014. První místo za podporu cestovního ruchu a druhé místo pak právě za fotografické zpracování. Do prodeje však egyptologové své dílo neposílají. Tiskne se totiž jen v malém nákladu a je neprodejné. Do rukou se tak dostane jen několika vyvoleným z okruhu archeologů a sponzorů.

„Tisk je navíc poměrně komplikovaný. Velké listy totiž dlouho schnou. Místo dvou týdnů tak tiskárně zabere výroba zhruba měsíc,“ dodává Martin Frouz, který kalendář vytváří spolu s ředitelem Českého egyptologického ústavu v Praze Miroslavem Bártou.

Ten má mimo jiné na starosti textovou část kalendáře a popis jednotlivých snímků.

Fakta Egyptologové a kalendář Kalendář pro letošní rok s názvem Nesmrtelnost ukrytá v kameni zachycuje práci i některé významné nálezy českých archeologů pod vedením Miroslava Barty, ředitele Českého egyptologického ústavu FF Univerzity Karlovy. Jeho tým odhaluje památky v královském pohřebišti panovníků 5. dynastie (2510 až 2365 př. Kr.) v egyptském Abúsíru. Kalendář, který je velký 74 centimetrů a je 62 centimetrů široký, váží celkem 2,3 kilogramu a není prodejný. Mimo jiné zachycuje objev hrobky staroegyptské princezny Šeretnebej z páté dynastie z roku 2012, který byl označen za největší český archeologický úspěch za posledních dvacet let. Na listech u jednotlivých měsíců je většinou několik snímků konkrétních vykopávek, z nichž jedna fotografie rozměrem vyniká. Snímky v menším rozměru pak zachycují několik tisíc let staré sochy v různých úhlech pohledu.

Publikováno v MF Dnes 7. ledna 2015

